

O fereastră către diversitatea fitogenetică din Europa

Septembrie 2007

Utilizarea diversității culturilor mărește disponibilitatea produselor de cultură, promovând dezvoltarea rurală și creșterea economică

Grație existenței lui EURISCO, oricine este interesat de resursele genetice vegetale poate accesa acum informații pentru aproape un milion de probe ale plantelor cultivate și speciilor sălbatice din colecțiile *ex situ* păstrate în 35 țări din Europa.

EURISCO, “Eu găsesc” în greaca veche, este un catalog web care furnizează informații despre colecțiile de plante *ex situ* din Europa. El conține, în momentul de față, așa-numitele date de pașaport pentru circa un milion de probe de plante diferite păstrate în aproape 200 de institute europene din 35 țări. Probele acoperă aproximativ 1300 de genuri și 8500 de specii, incluzând plante de cultură, plante furajere, specii sălbatice și buruieni, varietăți tradiționale/populații locale și linii ameliorate. Aceste probe reprezintă mai mult de jumătate din intrările *ex situ* păstrate în colecțiile băncilor de gene europene și aproape 18% din totalul probelor din întreaga lume. Ele constituie o resursă de neprețuit pentru cercetători, amelioratori de plante și alții, care folosesc această diversitate pentru a contribui la dezvoltarea agriculturii. Utilizatorii pot face căutarea probelor după taxonomie, origine, date geografice, tip de achiziție, statutul probei și alte criterii.

EURISCO este primul catalog regional de resurse genetice vegetale și este deja folosit ca model pentru dezvoltarea de inițiative similare din afara Europei.

Originile EURISCO

Biodiversitatea este din ce în ce mai mult recunoscută ca o resursă vitală pentru dezvoltarea economică, socială și a mediului. Unele convenții și tratate internaționale din ultimii ani au făcut apel la o mai bună conservare și la utilizarea susținută a acestei diversități.

Convenția pentru Diversitatea Biologică (CDB) cheamă țările să faciliteze schimbul de informații privind conservarea și utilizarea susținută a diversității biologice. Tratatul Internațional privind Resursele Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură și Planul Global de Acțiune pentru Conservarea și Utilizarea Susținută a Resurselor Genetice Vegetale pentru Alimentație și Agricultură accentuează necesitatea creării unor sisteme de informații, pentru organizarea și asigurarea accesibilității datelor referitoare la diversitatea genetică a plantelor de cultură pe care se bazează aprovizionarea cu hrană a lumii. Multe inițiative, cum ar fi Strategia Diversității Peisagistice și Biologice Pan-Europene, au nevoie de acces la asemenea informații, dacă vor să reușească.

În 2000, Uniunea Europeană a aprobat fondurile pentru un proiect care să ajute țările europene să răspundă la aceste cerințe, EPGRIS, Infrastructura Informațională a Resurselor Genetice Vegetale din Europa, pentru dezvoltarea inventarelor naționale de resurse genetice vegetale (RGV) și pentru crearea unui catalog cu funcții de căutare a colecțiilor *ex situ* din Europa - EURISCO. La finalizarea proiectului, Catalogul EURISCO a fost lansat în mod public în septembrie 2003. Până acum, în perioada fazei unu, s-au colectat date corespunzătoare unui număr de aproape un milion de intrări. De asemenea, s-au desfășurat activități constante de îmbunătățire și menținere a rețelei.

Cererea din zilele noastre pentru produse alimentare mai diversificate accentuează necesitatea folosirii unei game mai largi de diversitate genetică a plantelor de cultură

SUCEAVA

GENEBANK

ECP/GR

Bioversity
International

Cunoștințele tradiționale și diversitatea culturală promovează diversitatea plantelor de cultură, astfel încât aceasta să fie folosită pe căi diferite în scopuri diverse

Intrările din băncile de gene reprezintă un depozit de material genetic util actual și potențial pentru ameliorare, cercetare și studiere, astfel promovând securitatea alimentară

Cum funcționează și cine participă

EURISCO are câteva elemente cheie. Primul este adoptarea unui standard comun pentru date. Specialiștii în informație din domeniul resurselor genetice din țările participante au contribuit la dezvoltarea și stabilirea unui set standard de descriptori pentru germoplasma vegetală, Descriptorii de Pașaport Multi-specii FAO/IPGRI (DPMS). Adoptarea și aderarea la standardizarea datelor este o cerință esențială pentru partajarea și căutarea datelor în sistemele de informație. Al doilea element cheie este dezvoltarea inventarelor naționale de resurse genetice de către băncile de gene din țările participante în acord cu prevederile CDB. Fiecare țară are deplină responsabilitate și drepturi suverane să decidă asupra disponibilității datelor, acurateții și încărcării pe server a bazei naționale de date. Al treilea element este rețeaua de persoane reprezentând punctele focale naționale, care asigură legătura dintre inventarele naționale și Catalogul EURISCO. Această rețea se preocupă ca informațiile convenite din bazele de date ce cuprind inventarele naționale să fie încărcate către Catalogul EURISCO. În cele din urmă, există și infrastructura tehnică și de cercetare proprie lui EURISCO reflectând ceea ce s-a făcut, într-o manieră similară, pentru SINGER (Rețeaua Mondială de Informații pentru Resursele Genetice), să furnizeze acces la informații despre colecțiile de RGV păstrate pe bază de încredere reciprocă în Centrele de Plante de Cultură pentru Viitor (rețea de 16 centre susținute de Grupul Consultativ al Cercetării Agricole Internaționale).

Privind spre viitor

În cea de-a doua fază, EURISCO se va focaliza pe acordarea de asistență inventarelor naționale și punctelor focale, continuând să îmbunătățească acuratețea și gama de informații disponibile, și de a-și îmbogăți funcționalitățile. Va aborda de asemenea provocarea stabilirii unui sistem de informații european care să aducă împreună informațiile *ex situ* și *in situ* prin intermediul unui portal global de intrare cu legături către alte surse de informații prin servicii web.

Inițiative de realizare a unor activități similare în alte regiuni ale lumii sunt în curs de derulare.

